

Рекомендації «Впровадження в навчальний процес інноваційних технологій навчання» (з досвіду роботи Головач Ю.Й.)

Нові інноваційні технології зараз виступають головною рушійною силою прогресу, засобом спілкування між державами, компаніями, університетами, новою формою торгівлі, є потужним засобом навчання. Зараз всі здобувачі України прониклись роботою за комп'ютером, особливо в часи пандемії та воєнного стану. За даними соціологічного дослідження для 68% підлітків комп'ютер є робочим інструментом, 12% використовують ПК для розваг, для 18% – це можливість спілкуватися з друзями, а для 2% – можливість відключитися від дійсності.

Інноваційні технології вже давно перестали бути екзотикою в освіті, стаючи невід'ємною частиною сучасного навчального процесу. Їх ефективне впровадження – це шлях до створення більш ефективної, доступної та цікавої освіти для всіх.

Сьогодні розкривається багато визначень поняття «педагогічна технологія». Охарактеризуємо декілька, які найчастіше використовуються. Педагогічна технологія – це строго обґрунтована система педагогічних засобів, форм і методів їх етапність, націленість на вирішення конкретних навчально-виховних завдань. Всі науковці сходяться в одному: оволодіння новими технологіями навчання й виховання вимагає внутрішньої готовності викладача до серйозної діяльності щодо перетворювання, насамперед, самого себе. Термін «інновація» походить від латинського *in* – «в» та *novus* – «нове». До основних понять інноваційних технологій відносять: нестандартні заняття; індивідуальна робота; контроль і оцінка навчальних досягнень здобувачів; кабінетне, групове і додаткове навчання; факультативи за вибором здобувачів; проблемне і модульне навчання; запрошення вчених, діячів культури, мистецтва на заняття; економізація і екологізація освіти; науковий експеримент при вивченні нового матеріалу; застосування досягнень техніки (діапозитиви, через фільми, магнітофони, телевізори, навчання за допомогою комп'ютерів, комп'ютерні аудиторії, радіо- і телепередачі та «Інтернет-системи», мультимедійні технології тощо); нові підходи до формування навчальних планів. До навчальних інноваційних технологій прийнято відносити таку сукупність операційних дій педагога зі здобувачем, в результаті якої суттєво покращується ставлення здобувачів до навчального процесу. Серед них значне місце посідають такі технології: особистісно-орієнтовані; інтеграційні; колективної дії; інформаційні; дистанційні; розвивальні; модульно-розвивальні тощо. До виховних інноваційних технологій відносимо мистецькі засоби й прийоми впливу педагога на свідомість особистості здобувача з метою формування в нього особистісних цінностей у поєднанні (контексті) із загальнолюдськими: рання соціалізація здобувачів; національна спрямованість навчально-виховного процесу; духовний розвиток здобувачів тощо.

Інноваційні форми й методи створюють комфортні умови навчання, коли кожен здобувач відчуває свою необхідність, розкриває свої здібності й

демонструє знання, відчуває впевненість у собі. Освітні інноваційні технології спрямовані на всебічний розвиток. Основна функція цих методів – навчити кожного здобувача активно та вільно мислити на занятті, набувати індивідуального досвіду толерантної співпраці. У педагогічній практиці викладачів з'явилися нові форми занять, а саме урок-практикум, урок-пошук, урок-дискусія, урок-мандрівка, урок-панорама, урок-залік тощо. Отже, оскільки викладач є організатором освітнього процесу то його основною метою є пробудити і підтримати прагнення дітей до пізнання, що спонукає педагогічний колектив шукати шляхи підвищення інтересу студентів до навчання, урізноманітнюючи його зміст, форми та прийоми. Впровадження інноваційних технологій базується на врахуванні умов: взаємодія вчителя та учнів й учнів між собою; врахування індивідуальних особливостей усіх суб'єктів освітнього процесу; інноваційність освітнього середовища, що реалізується через змістове і процесуальне наповнення, форми і методи роботи, матеріальну базу і забезпечення, психологічний та емоційний комфорт. Впровадження інноваційних технологій виступає основним завданням формування творчої особистості, здатної до освіти та навчання упродовж життя, гнучкої у вирішенні проблем, мобільної, здатної комунікувати і приймати рішення, працювати в команді, критично мислити. Перейдемо безпосередньо до розгляду форм і методів роботи, які орієнтовані на діджиталізацію освітнього процесу і забезпечують якісно новий рівень міжособистісної взаємодії, зокрема завдяки можливостям інформаційно-цифрових технологій. Задля забезпечення створення сучасного освітнього середовища у закладі освіти, задоволення запитів студентів, допомагає використання сучасних інформаційних технологій. В умовах онлайн навчання доцільно використовувати сервіси BigBlueButton, Zoom, Googlemeet, платформу Moodle. За їх допомогою можна організувати лекції, конференції, семінари, є можливість демонстрації матеріалів, обговорення у чаті й живого спілкування.

Ось деякі напрямки впровадження інноваційних технологій в освітній процес, які я використовую:

1. Цифрові навчальні ресурси:

– Онлайн-платформи: Coursera, Khan Academy, Udemy, EdX тощо пропонують безкоштовні та платні курси з різних предметів, що дозволяє отримати доступ до якісної освіти незалежно від місця проживання.

– Електронні підручники: Зручніші та інтерактивніші, ніж паперові, дозволяють отримати доступ до додаткового контенту, відео, аудіо та інших мультимедійних матеріалів. – Інтерактивні симуляції та віртуальна реальність: Дозволяють уявити та вивчити складні процеси, явища, об'єкти в більш доступній та захопливій формі.

2. Інтерактивні методи навчання:

– Онлайн-гри: Ігрові платформи (Minecraft, Kerbal Space Program, Roblox) можуть бути використані для вивчення різних предметів, розвиваючи логіку, творче мислення, командну роботу.

– Відеоконференції: Дозволяють спілкуватися з викладачами та іншими учнями в режимі реального часу, незалежно від місця розташування.

– Онлайн-тестування: Швидко і ефективно перевіряти знання здобувачів, збирати зворотній зв'язок та аналізувати результати навчання.

3. Індивідуальне навчання:

- Адаптивні системи навчання: Навчальні програми, які пристосовуються до рівня знань та інтересів кожного здобувача, дозволяючи йому рухатися власним темпом.
- Моніторинг прогресу: Системи, які відстежують успішність здобувачів та надають рекомендації щодо подальшого навчання.
- Персоналізований зворотній зв'язок: Здатність отримати швидко і персоналізовану допомогу від викладача в разі труднощів.

Впровадження інноваційних технологій в освіту – це складний процес, який потребує: інвестицій (у модернізацію навчальних закладів, придбання обладнання, навчання викладачів); підготовки викладачів: не всі викладачі мають достатній рівень цифрової грамотності та готовності до використання нових технологій у навчальному процесі; зміни в підході до навчання: перехід від традиційних методів до більш інтерактивних та індивідуалізованих.

Ми можемо мати такі переваги: покращення якості навчання, підвищення мотивації здобувачів, розширення доступу до освіти, підготовка до життя в цифровому суспільстві.

Ключовими аспектами впровадження інноваційних технологій в освіту є:

1. Вибір технологій та ресурсів: аналіз потреб, доступність, ефективність.
2. Підготовка викладачів: навчання та тренінги, зміни в методиці навчання, підтримка та супровід.
3. Забезпечення цифрової інфраструктури: інтернет-з'єднання, обладнання, програмне забезпечення.
4. Створення інтерактивного навчального середовища: онлайн-платформи, відеоуроки та мультимедіа: інтерактивні ігри.
5. Оцінювання та моніторинг: визначення ефективності, збір зворотного зв'язку, постійний розвиток.

Виокремимо такі виклики та можливості:

- Цифрова грамотність: необхідність розвивати цифрову грамотність учнів, вчителів, викладачів та батьків.
- Етичні аспекти: використання технологій з урахуванням етичних норм та захисту приватності.
- Рівний доступ: забезпечення рівного доступу до технологій для всіх здобувачів.

Розглянемо більш детально цікаву можливість для навчання. Гейміфікація в освіті – це не просто ігри в аудиторії, а використання елементів ігрового дизайну для підвищення мотивації, залучення та задоволення здобувачів під час навчання. Цей підхід допомагає перетворити навчання на захопливий процес, розвиваючи ключові навички та знання.

Приклади гейміфікації в освіті:

- а) навчальні ігри: використання онлайн-ігор, які навчають і розвивають ключові навички;
- б) віртуальні світи: створення віртуальних світів, де здобувачі можуть взаємодіяти з навколишнім середовищем і виконувати завдання;
- в) навчальні квести: Використання квестів для залучення здобувачів до вирішення проблем і дослідження нових тем;

- г) ігрові механіки: впровадження елементів ігрового дизайну в навчальні матеріали, наприклад, бали, рівні, досягнення, рейтинги;
- д) виклики та конкурси: організація конкурсів та викликів для стимулювання здобувачів до навчання.

Так, гейміфікація – це ефективний інструмент для зміни підходу до навчання, що допомагає зробити його більш цікавим, захопливим і ефективним. Впровадження гейміфікації в освіту відкриває нові можливості для розвитку здобувачів і підготовки їх до життєвих викликів ХХІ століття.

Впровадження інноваційних технологій в освітній процес – це необхідність для забезпечення якісної освіти в ХХІ столітті. Інновації в освіті є ключовим фактором у створенні якісної та актуальної освіти, яка дозволить здобувачам успішно адаптуватися до викликів сучасного світу. Україна, попри складний шлях, активно розвиває сферу інноваційних технологій. Це дає можливість країні не лише конкурувати на світовому ринку, але й формувати власну інноваційну екосистему. Впровадження інноваційних технологій в освіту – це не просто модне слово, а важливий крок до створення сучасної та ефективної освіти. Важливо враховувати потреби здобувачів, підтримувати викладачів і забезпечувати рівний доступ до технологій. Україна має значний потенціал для розвитку інноваційних технологій. Щоб його реалізувати, потрібно змінювати підходи до освіти, забезпечити доступ до фінансування, створити сприятливе законодавче поле та залучити досвід міжнародних партнерів.